

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศจะต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความท้าทาย ดังกล่าว โดยการสร้างคุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (ฮาร์จัน จันทวานิช, 2547 : 5)

ความสำคัญของการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา ซึ่งระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยเฉพาะมาตรา 81 ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง โดยระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2543 : 66) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบการศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ ได้เริ่มปฏิรูปการศึกษา ตามมติคณะรัฐมนตรีตั้งแต่ พ.ศ. 2539 โดยได้กำหนดขอบข่ายของการปฏิรูปการศึกษาว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ทางการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่อนาคตยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยดำเนินการให้การปฏิรูปเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย โดยเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอน การปฏิรูป

หลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาและปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การศึกษา (สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2543 : 218)

บทบัญญัติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่กำหนด เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาของชาติ นับแต่การกำหนดความหมายของการศึกษาที่เน้นพัฒนาคนไทยให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม การจัดการศึกษาโดยยึด หลักการศึกษาตลอดชีวิต ส่งเสริมให้ประชาชนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สุน นอมรวิวัฒน์. 2545 : 7) จะเห็นได้ว่า คุณภาพคนเป็นเป้าหมายสูงสุดโดยบัญญัติไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระบบ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกัน คุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 49 กำหนดให้มี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน. 2547 : บทนำ) จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 117 ตอนที่ 99 ก เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2543 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา โดย คำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยมีจุดหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐาน สำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง เป็นการจัดการศึกษาเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือ การศึกษาต่อ และเป็นการสนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชชัย. 2546 : 29)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นหัวข้อสำคัญในการกำหนดนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยทั่วไป คือ โรงเรียนในสังกัดทุกแห่งจะต้องจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคม ต้องการ (กรมวิชาการ. 2546 : 1-2) ภายใต้การพัฒนาสู่มาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐาน ด้านผู้บริหาร มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้เรียน เพื่อประกันคุณภาพ และแต่ละ โรงเรียนต้องได้รับการประเมินและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 1-3)

แผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2549) มีเจตนารมณ์มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ เข้มแข็ง มีคุณภาพใน 5 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา สังคมแห่งการ เรียนรู้ สังคมสมานฉันท์ และสังคมเอื้ออาทรต่อกัน (สมศักดิ์ กงเทียง. 2543 : 146)

นโยบายรัฐบาลปี 2548 ที่แถลงต่อรัฐสภาโดยสรุปในภาพรวมว่าจะพัฒนาคนและ สังคมให้มีคุณภาพนั้น มีเป้าหมายของการพัฒนาคือ การทำให้คนมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย การมีสุขภาพ แข็งแรง ครอบครัวยุ่งอบอุ่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติ และเอื้ออาทร รัฐบาลจึงถือเป็นนโยบายสำคัญ ที่จะต้องพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ รวมถึงอนุรักษ์ ส่งเสริมทุนทางสังคมที่ เข้มแข็งของประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจมีความ มั่นคงและยั่งยืนได้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549 :1)

การบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ทางด้านบริหาร ทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 ส่งผลให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกิดขึ้นทั่วประเทศ รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ถูกจัดตั้งขึ้น ให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาสาระหลักสูตร การศึกษา วิชาการและการจัดระบบประกันคุณภาพภายในร่วมกับ สถานศึกษาภายในเขตพื้นที่ การศึกษาและหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2547 : 5)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษาในเขต พื้นที่ ที่รับผิดชอบ 6 อำเภอ มีโรงเรียนในสังกัด 325 โรง ถือได้ว่าเป็นเขตพื้นที่การศึกษา

ที่ใหญ่มีปริมาณงานมาก การบริหารจัดการ การติดต่อประสานงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ กับสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัด ไม่มีความคล่องตัวไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเยาวชนผู้รับ การศึกษา จึงได้กำหนดระเบียบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ว่าด้วย ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขึ้นเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2547 และแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ วันที่ 8 มีนาคม 2549 โดยกำหนดตามลักษณะภูมิศาสตร์ สอดคล้องกับระบบการปกครอง ส่วนท้องถิ่น เป็น 28 ศูนย์ ให้มีหน้าที่เป็นสำนักงานกลางเพื่อประสานงานของสถานศึกษา ในศูนย์ และหน่วยงานอื่น ให้เกิดเครือข่ายร่วมมือ สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารทั่วไป และอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ภายในศูนย์

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอ โกสุมพิสัยตอนเหนือ มีโรงเรียนในเครือข่าย จำนวน 14 โรงเรียน ครู จำนวน 178 คน และ นักเรียน จำนวน 3,241 คน ซึ่งจากการสำรวจในปีการศึกษา 2547 ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ยังมี อุปสรรคในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ สภาพเศรษฐกิจและปัญหาสุขภาพจิต ของชุมชนไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ งบประมาณ บุคลากร ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาน้อย รวมทั้งผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2547 : 55)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจ หลักที่โรงเรียนต้องดำเนินการต่อเนื่อง รวมทั้งจะต้องจัดระบบการประกันคุณภาพภายในให้ เข้มแข็ง ซึ่งจะสร้างความความมั่นใจ ความพึงพอใจแก่สังคม พ่อแม่ และประชาชนว่า ลูกหลานได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การประเมินตนเองก็เหมือนการส่องกระจกเงาตนเอง เช่นเดียวกับสถานศึกษาใช้กระจกส่องตน ส่องงาน และส่องศิษย์ ย่อมจะช่วยให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้น (กุลภรณ์ สะแกทอง. 2545: 66)

ปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ในการพัฒนางาน นอกจากผู้บริหารจะต้องดำเนินการ ให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อความเจริญก้าวหน้าของงานการศึกษาแล้ว มีตัวบ่งชี้ ก็คือ จำนวนนักเรียนหรือผู้มาใช้บริการ ผู้บริหารจึงควรศึกษาปัจจัยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำ

ให้เกิดความพึงพอใจเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด (สาโรช ไสยสมบัติ. 2543 : 15) ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในแต่ละสถานศึกษา หรือสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการบริจาคเงิน สิ่งของ การสละแรงงาน และการเสนอแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นก็คือ คุณภาพการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพ มีมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 21) แต่เหตุที่ต้องวัดความพึงพอใจของผู้ปกครอง ไม่ใช่เพียงให้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนเท่านั้น ซึ่งระดับปฐมวัยจะมีอิทธิพลมาก แต่เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดเมื่อได้สิ่งหนึ่งแล้ว ยังต้องการสิ่งอื่นต่อไปอีก ดังจะเห็นได้ในทฤษฎีของมาสโลว์ ความพึงพอใจของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นคุณภาพการศึกษา เพราะผู้ปกครองมีความสำคัญยิ่งในการประเมินคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นหน้าที่ต้องส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษ เป็นกำกับดูแลในทุกด้านแก่บุตร ร่วมกำหนดเป้าหมายโดยวางแผน (Plan) ช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นตลอดเวลา (สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. 2544 : 1-2)

การแก้ปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะทำการศึกษา ประกอบกับผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีภารกิจหลักในการบริหารและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนในสังกัด จึงต้องศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่านแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม และปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษاب้านแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นรายด้านและโดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เป็นรายด้าน และโดยรวม
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษاب้านแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษاب้านแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553) ซึ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ปรับปรุงเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2548 จำนวน 3 ด้าน 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 2-8)

1. ด้านผู้เรียน	ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้
2. ด้านผู้บริหาร	ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้
3. ด้านครูผู้สอน	ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านแพง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2548 ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 338 คน

1.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 995 คน

1.1.3 ผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,340 คน

รวมทั้งสิ้น 2,673 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านแพง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 85 คน

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 109 คน

1.2.3 ผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 144 คน

รวมทั้งสิ้น 338 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.1.1 ขนาดเล็ก

2.1.2 ขนาดกลาง

2.1.3 ขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านแพง ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านผู้เรียน

2.2.2 ด้านผู้บริหาร

2.2.3 ด้านครูผู้สอน

3. ระยะเวลาในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในการวางแผน ควบคุม และนิเทศติดตามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายและ แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความรู้สึก ความชอบ ความพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง หัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีรายได้สูงสุดในครอบครัว ที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียนที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2548
3. คุณภาพการศึกษา หมายถึง ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานที่ตรงตามความ คาดหวังหรือเป้าหมายของผู้ปกครองนักเรียนทั้งในด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านนักเรียน โดย
 - 3.1 ด้านผู้เรียน หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มี วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และวิสัยทัศน์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็น ตามหลักสูตร มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต มีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี และมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
 - 3.2 ด้านผู้บริหาร หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เหมาะสมทำให้สถานศึกษาจัด องค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ผลการดำเนินงานที่เหมาะสมทำให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

4. ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานบ้านแพง หมายถึง กลุ่มพัฒนาทางวิชาการ ที่ดูแลช่วยเหลือกันระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสำนักงานกลุ่มตั้งอยู่ที่ โรงเรียนบ้านแพง อำเภอโกสุมพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2548 ประกอบด้วย 14 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านแพง โรงเรียนบ้านหนองโก โรงเรียนบ้านโนนเมืองรุ่งเรืองวิทย์ โรงเรียนบ้านม่วงน้อย โรงเรียนบ้านหนองกุงวิทยากร โรงเรียนบ้านเหล่าโพธิ์ โรงเรียนบ้านหนองบอน โรงเรียนบ้านโนนสัง โรงเรียนบ้านท่าเคือ โรงเรียนบ้านแห่เหนือ โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่คอนน้อยวิทยา โรงเรียนชุมชนโพนงามโพนสว่าง โรงเรียนบ้านคอนจำปา และโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล

5. เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 หมายถึง พื้นที่ในการจัดศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดมหาสารคามตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2545 ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอแกดำ อำเภอกันทรวิชัย อำเภอเชียงยืน กิ่งอำเภอกุฉีรัง และกิ่งอำเภอชื่นชม

6. สถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แบ่งตามเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรงบประมาณและการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

- 6.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
- 6.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
- 6.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป